

Collegebesluit houdende de bekrachtiging van verordening nr. 12/005 van 26 oktober 2012 houdende de organisatie van de Brusselse gemeenschapscentra.

De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft aangenomen en wij, het college, bekrachtigen hetgeen volgt:

I. MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting.

De gemeenschapscentra dragen een enorm potentieel in zich, ondanks de schijnbare tegenstellingen en dualiteiten. Dat wordt nu al bewezen. Deze verordening wil de basis leggen voor een heldere positionering van ieders rol: beleid, vrijwilligers-bestuurders, beroepskrachten, administratie, partners en doelpubliek. In dit samenspel van verschillende partners zit een onwaarschijnlijke meerwaarde. Dat wordt dagelijks waar gemaakt. Deze verordening biedt het kader om verder te gaan: opener, breder, dieper, sterker, beter.

Het geheel van de gemeenschapscentra is een enorm complexe constructie, een uiterst ingewikkeld gegeven. Er spelen duizenden belangen. Het lijkt of het model bol staat van tegenstellingen en dualiteiten: vrijwilligers en administratie, beleid en operationeel, vzw en overheid, de neutraliteit van de administratie en het pluralisme in het werkveld, de vele betrokken overheden... en de vele partners, sociaal-cultureel en cultureel, en transversaal ook, en ga zo maar door. En we nemen ondertussen nog een dikke vijftig jaar geschiedenis mee.

En toch, zonder de bestaande gemeenschapscentra, zou vandaag een dergelijk model moeten uitgevonden worden.

De verordening weerspreekt helder de nogal eens verwoorde "ieder op zijn terrein" tussen sociaal-cultureel werk en culturele productie en spreiding: lokaal sociaal-cultureel werk heeft lokale educatieve en culturele programmering nodig. Dat hebben de gemeenschapscentra aangetoond. Op intermediair vlak en op de grotere Brusselse schaal stelt zich hetzelfde. De stad en de bewoners hebben de gemeenschapscentra nodig, hebben een Cultuurcentrum Brussel nodig.

De voorliggende verordening bundelt de gedachten, ideeën en hervormingen die sinds 2003 in diverse documenten zijn vorm gegeven. Al deze documenten zijn het resultaat van een breed en diepgaand participatieproces. Ook deze verordening legde zo'n weg af: studiedagen met beroepskrachten, vele overlegfora vrijwilligers-bestuurders en centrumverantwoordelijken, consultaties van de voorzitters van de vzw's gemeenschapscentra, overleg met cultuurbeleidscoördinatoren, met bibliothecarissen, de adviesraad cultuur, de ambtelijke werkgroep "gemeenschapscentra" binnen de administratie. En in de toekomst willen de gemeenschapscentra nog meer uitbreken. En gaan de gemeenschapscentra, bij voorbeeld, gesprekken aan met de partners van het Brussels Kunstenoverleg, Kind en Gezin, enz.

Een stukje voorgeschiedenis:

De regelgeving rond de erkenning en subsidiëring van de gemeenschapscentra, vervat in de verordening houdende de erkenning van de gemeenschapsraden en van de vzw's gemeenschapscentra, is ondertussen bijna 10 jaar oud.

Aan de basis ligt nog steeds het Vlaamse decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid.

In 2005 werd besloten tot een audit van de 22 gemeenschapscentra. Daarbij werden de werking en de organisatie van elk gemeenschapscentrum aan de hand van objectieve criteria in kaart gebracht.

In 2005 werd ook besloten tot een publieksonderzoek. Daarbij werd het bereik van de gemeenschapscentra ten aanzien van verschillende doelgroepen onderzocht en werd gepeild naar leemten in het aanbod en niet bereikt potentieel van de gemeenschapscentra.

De audit en het publieksonderzoek leidden tot de collegenota van 19 juli 2007 "over de gemeenschapscentra als stedelijke motor voor een lokaal beleid". Deze nota schiep het kader voor het hervormingsproces en formuleerde drie strategische doelstellingen:

1. De herwaardering van de gemeenschapscentra als lokale ankerpunten voor gebruikers van de Nederlandstalige instellingen, organisaties en voorzieningen, en als lokale netwerkcoördinatoren in een stedelijk beleid
2. De herwaardering van de vrijwilligers door hen een centrale plaats te geven in het gemeenschapscentrum;
3. Verbetering van de efficiëntie en de kwaliteit door een aangepaste structuur, een centrale ondersteuning en de professionalisering van het beheer.

Bij collegenota van 25 september 2008 "houdende de bijsturing van het organisatieconcept" werd de entiteit gemeenschapscentra opgericht, bestaande uit de 22 gemeenschapscentra en de dienst gemeenschapscentra. De entiteit maakt deel uit van de administratie, meer bepaald de directie cultuur, jeugd, sport. Opdracht van de entiteit: instaan voor de coördinatie en de aansturing van de gemeenschapscentra, zowel voor de inhoudelijke als de ondersteunende processen.

In de collegenota van 19 februari 2009 houdende de goedkeuring van de tussentijdse stand van zaken van de werkzaamheden van de projectgroep en de vier werkgroepen in het kader van het uittekenen van de nieuwe organisatiestructuur van de gemeenschapscentra, werden een aantal kernbegrippen uitgewerkt en vastgelegd:

- de missie van de gemeenschapscentra
- de 22 gemeenschapscentra als Cultuurcentrum Brussel
- de lokale en bovenlokale werking van de gemeenschapscentra
- de beleidscirkel

In de collegenota van 15 oktober 2009 houdende de goedkeuring van de oprichting van overlegfora in het kader van het uittekenen van de nieuwe organisatiestructuur van de gemeenschapscentra en de omvorming van Stad en Cultuur, werden drie overlegfora van respectievelijk vrijwilligers-bestuurders, beroepskrachten en gebruikers opgericht. De eerste twee overlegorganen hebben als kernopdrachten: een klankbord- en signaalfunctie, strategische sturing (op een planmatige manier een gezamenlijke visie ontwikkelen) en visieontwikkeling over bovenlokale werking en over de verhouding tussen lokale en bovenlokale programmering. De voornaamste opdracht van de gebruikersfora is het versterken van de klankbord- en signaalfunctie vanuit de gebruikers.

Bij collegebesluit van 9 november 2010 wordt het beleidsplan Lokaal Cultuurbeleid 2011-2015 goedgekeurd. Het Beleidsplan Cultuurcentrum Brussel vormt hiervan een wezenlijk onderdeel.

Het Beleidsplan Cultuurcentrum Brussel bouwt verder op het hervormingsproces van de gemeenschapscentra en is ingebed in het transversaal VGC-beleid ter zake. De Brusselse gemeenschapscentra realiseren samen Cultuurcentrum Brussel waarbij het sociaal-cultureel werk en het cultureel en educatief programma elkaar versterken.

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

De voornoemde beleidsteksten, het zeer uitgebreide participatieproces en een aantal ontwikkelingen op het terrein maken drie punten duidelijk:

1. Dat de gemeenschapscentra herbevestigd worden als sociaal-culturele organisaties. Dit betekent dat:
 - ze werken aan het herbronnen van hun kernopdracht: het lokaal sociaal-cultureel werk,
 - ze omgevingsgericht en behoeftegericht werken aan gemeenschapsvorming,
 - ze bijdragen aan de integrale leefkwaliteit van de stad,
 - ze daarbij ontmoeting en samenwerking centraal plaatsen
 - ze vanuit specifieke omgevingsanalyses streven naar dwarsverbindingen tussen onderwijs, vorming, welzijn, gezin, cultuur, jeugd en sport, rekening houdend met het bestaande aanbod
 - dat hierbij actief gezocht wordt naar antwoorden op de uitdagingen van de grootstedelijke context.

2. Dat op vlak van beheer en bestuur:
 - de lokale vzw het programma van het gemeenschapscentrum ontwikkelt en beslist over de inzet van de ter beschikking gestelde infrastructurele, personele en financiële middelen voor de inhoudelijke werking,
 - de administratie:
 - o de coördinatie van onderhoud en beheer van de infrastructuur op zich neemt
 - o verantwoordelijk is voor personeelsorganisatie en -ontwikkeling
 - o de ICT-infrastructuur beheert
 - o het financieel beheer ondersteunt en in het voeren van de boekhoudingen van de vzw's voorziet
 - o tools aanreikt om de operationele werking te vereenvoudigen en te verbeteren (in de vorm van softwarepakketten, raamcontracten met leveranciers, informatiedeling middels draaiboeken, ...)
 - o in samenspraak met de gemeenschapscentra voorstellen ontwikkelt voor overkoepelende beleidsvraagstukken (prijzen-, ICT-, personeels-, infrastructuurbeleid, ...)
 - o dit alles doet het oog op het zoveel mogelijk vrijwaren van de lokale vzw van zakelijke werklast, opdat de vzw zich maximaal kan inzetten op de inhoudelijke werking.
 - dat de staf van de entiteit inhoudelijk en zakelijk deze processen begeleidt, ondersteunt en coördineert.

3. Dat samenwerking de sleutel is:
 - tussen de partners binnen de contouren van de gemeenschapscentra (vrijwilligers, beroepskrachten, gebruikers),
 - tussen de partners binnen de contouren van het gemeentelijk lokaal cultuurbeleid (gemeenschapscentrum, bibliotheek en gemeentelijke cultuurdienst),
 - tussen de diverse lokale netwerken,
 - tussen meerdere gemeenschapscentra die in samenwerkingsverbanden, grotere delen van de stad bestrijken,
 - tussen de 22 gemeenschapscentra en de staf van de entiteit (samen de entiteit gemeenschapscentra) bij de ontwikkeling van een globaal programma voor Cultuurcentrum Brussel
 - met verschillende partners in het culturele veld,
 - beleidsdomeinoverschrijdend
 - met de verschillende Brusselse gemeenschappen

- over gemeenschaps- en gewestgrenzen
- met partners over de landsgrenzen

Dat deze verordening en memorie van toelichting het resultaat zijn van een breed participatieproces is een sterk punt. Voor de inhoud bestaat een breed draagvlak. Het kader is er, en de noodzakelijke lijnen zijn getrokken. Voeg daarbij een groot geloof in de mogelijkheden en de troeven van de gemeenschapscentra en het enthousiasme en de motivatie van vele partners. De gemeenschapscentra spelen een niet weg te denken rol in Brussel.

2. Artikelgewijze toelichting.

Hoofdstuk I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2. Begripsverklaring

Te beschouwen als een lexicon met begrippen die voor de goede leesbaarheid en begrijpbaarheid van deze verordening nader worden omschreven.

Artikelen 3 en 4 behoeven geen verdere toelichting.

Hoofdstuk II: HET GEMEENSCHAPSCENTRUM

Artikel 5. Algemene doelstellingen

1° Hier dient verwezen te worden naar het beleidsplan Cultuurcentrum Brussel. In dit plan worden voor Cultuurcentrum Brussel twee belangrijke niveaus van werking geformuleerd.

In de eerste plaats worden de gemeenschapscentra gepositioneerd als lokale sociaal-culturele organisaties. Daarbij vormt de lokale educatieve en culturele programmering vanuit lokale behoeften en grotendeels gericht op een eerder lokaal publiek een noodzakelijke component.

Anderzijds krijgt Cultuurcentrum Brussel ook de opdracht om, aanvullend bij de lokale programmering, een hoofdstedelijk educatief en cultureel aanbod te ontwikkelen, toegankelijk voor de meest uiteenlopende doelgroepen.

De wisselwerking tussen beide programmeringen zorgt er voor dat de sociaal-culturele en de culturele en educatieve programmering, lokaal en hoofdstedelijk, elkaar versterken.

Cultuurcentrum Brussel ontplooit een programmering voor een breed publiek en werkt aan toegankelijkheid op alle vlakken.

Cultuurcentrum Brussel ontwikkelt een gevarieerd aanbod, zowel wat kunstdisciplines, doelgroepen als geografische spreiding en spreiding in de tijd betreft.

De hoofdstedelijke programmering van Cultuurcentrum Brussel is aanvullend op het bestaande aanbod in Brussel, Vlaanderen en de Rand. Cultuurcentrum Brussel gaat hierbij op zoek naar blinde vlekken.

Cultuurcentrum Brussel gaat bij het geheel van de programmering uit van de stedelijke realiteit en werkt samen met lokale en andere hoofdstedelijke culturele en educatieve instellingen en organisaties.

Het grootstedelijk aanbod wordt ontwikkeld volgens een gefaseerd groeiproces, begeleid, ondersteund en gecoördineerd door de staf van de entiteit gemeenschapscentra, in overleg met lokale bestuurders, beroepskrachten en partners.

2° In de periode voorafgaand aan deze verordening werd "gemeenschapsvorming" geformuleerd als een aparte doelstelling voor de gemeenschapscentra. In deze

verordening wordt "gemeenschapsvorming" geformuleerd als algemene doelstelling die ontwikkeld wordt op drie werkerreinen:

- communicatie, onthaal en dienstverlening
- culturele participatie, animatie en spreiding
- educatie en permanente vorming.

Daarbij creëren de gemeenschapscentra dwarsverbindingen tussen cultuur, welzijn en onderwijs, maar ook naar andere leefdomeinen. Ze werken dus "transversaal". Dit hangt rechtstreeks samen met de sociaal-culturele methodiek die ze hanteren. Een typisch kenmerk van deze methodiek is dat de mens levensbreed wordt benaderd. De gemeenschapscentra hebben oog voor een integrale benadering van hun doelpubliek. Vertrekkend vanuit de lokale inbedding en het maatschappelijk programma van het gemeenschapscentrum bepaalt de lokale realiteit in welke mate het gemeenschapscentrum ook initiatieven neemt op vlak van andere beleidsdomeinen in antwoord op reële noden én indien geen andere partners actief zijn op het terrein. Dit moet steeds gebeuren na overleg binnen de Entiteit Gemeenschapscentra en met de andere VGC-directies en in functie van de draagkracht van het centrum. In dezer hebben de gemeenschapscentra een belangrijke signaalfunctie naar de andere domeinen.

Dit houdt niet in dat de gemeenschapscentra zelf een transversaal netwerk zijn, maar wel dat ze bijdragen tot de vorming van zo'n netwerken.

Deze werkwijze impliceert verschillende mogelijke rollen voor de gemeenschapscentra: netwerkontwikkelaars en netwerkactoren. Daarbij treden de gemeenschapscentra niet in de plaats van hun partners en willen ze ook niet zelf alle rollen spelen.

Het omgevingsgericht werken is een ander typisch kenmerk van de sociaal-culturele methodiek. Daarbij ontwikkelen de gemeenschapscentra een strategie om de lokale gemeenschap optimaal bij hun werking te betrekken.

Daarom wordt de gemeenschapsraad, die niet langer de algemene vergadering van de vzw gemeenschapscentra is, omgevormd tot een veelheid van initiatieven onder de noemer "gemeenschapsforum". Dit begrip gemeenschapsforum wordt verder omschreven in en ontwikkeld onder artikel 11.

3° Cultuurcentrum Brussel is de noemer waaronder de globale werking, ook de lokale, van alle gemeenschapscentra samen, ontwikkeld wordt. De lokale werking werd beschreven in vorige paragrafen. Daarnaast, maar er op geënt en onlosmakelijk mee verbonden, ontwikkelt Cultuurcentrum Brussel een programmering, waarbij doelgroepen over het hele hoofdstedelijk werkgebied als uitgangspunt worden genomen en waarbij gezocht wordt naar blinde vlekken in het grootstedelijk aanbod. Cultuurcentrum Brussel speelt hierbij in op de uitdagingen die een grootstedelijk problematiek, die zich voortdurend ontwikkelt, stelt. Ook op grootstedelijk niveau vertrekt Cultuurcentrum Brussel van uit de sociaal-culturele methodiek. Cultuurcentrum Brussel ontwikkelt een cultureel aanbod (cultuurspreiding en culturele productie) en een educatief aanbod. Ook de ontwikkeling van dit aanbod doorloopt een participatief proces, begeleid, ondersteund en gecoördineerd door de staf van de entiteit.

Art. 6. Het beleidsplan

§ 1. Het omgevingsgericht lokaal sociaal-cultureel werk, in nauwe samenwerking met de lokale partners, is de kernopdracht van de gemeenschapscentra. Daarom wordt het beleid van de gemeenschapscentra afgestemd op de lokale beleidscyclus. Na een overgangperiode hebben de beleidsplannen van de gemeenschapscentra vanaf 2018 dezelfde looptijd als het beleidsplan lokaal cultuurbeleid en enten ze zich beiden op de beleidscyclus van de gemeenten. De kernopdracht van het gemeenschapscentrum is het lokale. Dit wordt hiermee nog eens benadrukt.

§ 2. Het lokaal cultuurbeleid is een samenwerking tussen drie partners (gemeentelijk cultuurbeleid, gemeentelijke bibliotheek en gemeenschapscentrum). Lokale processen en aanpak zijn niet in alle gemeenten dezelfde: sommige gemeenten hebben (nog) geen bij decreet erkend lokaal cultuurbeleid; Stad Brussel kent een lokaal cultuurbeleid met vier "gemeenten"; en zijn nogal wat verschillen in lokale aanpak, draagkracht en vermogen. Daarom wordt gesteld dat het lokaal cultuurbeleidsplan *ten minste een* gemeenschappelijk deel bevat waarin de samenwerking tussen de partners wordt beschreven.

§ 3. Het gemeenschappelijke deel integraal en substantieel deel uit maakt van het beleidsplan van het gemeenschapscentrum, met andere woorden, dat het niet iets wordt dat zich naast de werking of supplementair aan de werking van het gemeenschapscentrum afspeelt, maar er minimaal deel van uitmaakt.

Hoofdstuk III: De VZW GEMEENSCHAPSCENTRUM

Artikel 7.

§ 1. Het gemeenschapscentrum dient jaarlijks een voortgangsrapport in waarin het rapporteert over de uitvoering van het meerjarig beleidsplan. Dit voortgangsrapport vervangt het jaarverslag en het actieplan. Een voortgangsrapport is een dynamisch rapporteringsinstrument, waarbij genomen initiatieven, vorderingen en knelpunten worden weergegeven. Het biedt de gemeenschapscentra de mogelijkheid om bijsturing en accentwijziging te rapporteren. Deze manier van werken betekent planlastvermindering voor de gemeenschapscentra.

Deze aanpak dient bij te dragen tot de versterking van de inbedding in de lokale context en tot de versteviging van de samenwerking met de lokale culturele partners (gemeenschapscentrum, gemeentelijk cultuurdienst en gemeentelijke bibliotheek). De rapportering wordt op stafniveau verwerkt. Feed-back, overleg en debat zijn middelen om knelpunten te detecteren en de werking te optimaliseren.

§ 2. Artikel 9c van het cultuurpactdecreet houdt inzake de samenstelling in: "de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers, al dan niet voorzien van een rechtsstatuut, waaraan de betrokkene overheid het beheer opdraagt. In dat geval zijn de bepalingen van de artikelen 3 en 6 van dit decreet van toepassing."

ART. 3.

§ 1. De overheidsinstanties moeten de gebruikers en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid, overeenkomstig de modaliteiten van dit decreet en op voorwaarde dat zij de principes en de regels van de democratie aanvaarden en naleven.

§ 2. Het begrip filosofische en ideologische strekking steunt op een levensbeschouwelijke opvatting of op een maatschappijvisie.

De vertegenwoordiging van de strekkingen steunt op hun aanwezigheid in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid.

§ 3. De vertegenwoordiging van de gebruikers steunt op het bestaan van erkende representatieve verenigingen binnen het territoriaal gebied en binnen de bevoegdheid van de overheid of van de culturele instelling.

De regels inzake erkenning van de representatieve verenigingen kunnen, naar gelang van het geval, slechts bij wet of bij decreet worden vastgesteld.

Het representatief karakter hangt af van een geheel van criteria; een erkenning kan niet worden geweigerd op grond van één enkel van deze criteria, meer bepaald niet op grond van het aantal leden of aangeslotenen.

§ 4. Voor de toepassing van dit decreet mag geen enkele persoon, geen enkele organisatie, geen enkele instelling zonder zijn instemming beschouwd worden als te behoren tot een bepaalde ideologische of filosofische strekking.

ART. 6.

Elke overheid moet alle erkende representatieve verenigingen en alle ideologische en filosofische strekkingen betrekken bij de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid.

Met dit doel zullen zij een beroep doen op passende bestaande of op te richten organen en structuren, met het oog op inspraak of advies.

§ 3. hoeft geen verdere toelichting

Artikel 8.

Dit artikel hoeft geen verdere toelichting.

Artikel 9.

§ 1 tot en met 4 behoeven geen nadere toelichting

§ 5. De werking van de gemeenschapsraad en de voorwaarden voor aansluiting als vereniging bij de gemeenschapsraad waren vastgelegd in de verordening nr. 91/16 van 7 februari 1992 houdende de erkenning van de gemeenschapsraden als raden voor cultuurbeleid voor het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad en het collegebesluit nr. 92/73 van 28 februari 1992 houdende een leidraad voor de werking van de erkenningscommissie opgericht binnen de gemeenschapsraden als uitvoering van de verordening nr. 91/16, lichtjes aangepast naar aanleiding van de verordening 2003.

Het concept gemeenschapsforum, zoals in deze verordening wordt uitgewerkt, legt geen lidmaatschapsvoorwaarden vast, waardoor bovenvermelde leidraad niet langer toepasbaar is.

Voor de samenstelling van de Algemene Vergadering, dient de representativiteit van elke privé-persoon en vereniging, organisatie of instelling die vraagt om met een afvaardiging tot de Algemene Vergadering van de vzw Gemeenschapscentrum toe te treden, onderzocht te worden. De algemene beginselen betreffende de deelneming aan het bestuur van de culturele instellingen uit het Cultuurpact, meer bepaald artikel 9c en bijgevolg de artikelen 3 en 6, zijn van toepassing (zie ook toelichting onder artikel 7 §2). Uit het aanvraagdossier voor lidmaatschap moet daarenboven blijken dat de vereniging, organisatie of instelling autonoom een lokale culturele of sociaal-culturele activiteit ontwikkelt die zich richt tot de gemeenschap uit het werkgebied van het gemeenschapscentrum en dit met jaarlijks minstens drie activiteiten die voor de leden of een ruimer publiek opengesteld zijn. Privé-personen bewijzen dat ze een wezenlijke bijdrage leveren aan het lokale gemeenschapsleven of een deskundige bijdrage kunnen leveren aan het bestuur van het gemeenschapscentrum. De algemene vergadering kan voor de beoordeling van de kandidaturen een erkenningscommissie instellen.

Artikel 10.

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 11.

Het begrip gemeenschapsforum geeft het oude begrip gemeenschapsraad een nieuwe inhoud.

De "gemeenschapsraad" wordt als begrip niet meer gebruikt.

De Algemene Vergadering van de vzw Gemeenschapscentrum, die naar samenstelling niet fundamenteel verandert tegenover vorige verordening, beperkt haar activiteit tot wat wettelijk is vastgelegd.

Het nieuwe begrip "gemeenschapsforum" wordt ingevoerd. In tegenstelling tot de gemeenschapsraad wordt de samenstelling van dit forum niet vastgelegd.

Onder de noemer van het begrip gemeenschapsforum wordt een veelheid aan initiatieven verstaan, die voortdurend en onder vele creatieve vormen, telkens opnieuw worden opgezet. Deze initiatieven richten zich tot verenigingen, organisaties, instellingen, initiatieven, projecten en burgers. Ze zijn gericht op het verzamelen van diverse standpunten. Het zijn initiatieven waar gesprekken zich ontwikkelen, waar ideeën elkaar ontmoeten, debatten georganiseerd worden, waar formeel en informeel overleg broeit.

De diverse activiteiten die onder de noemer gemeenschapsforum worden georganiseerd hebben een drievoudig doel:

- het draagvlak voor het gemeenschapscentrum vergroten,
- de betrokkenheid van de lokale (potentiële) gebruikers bij de werking van het gemeenschapscentrum stimuleren,
- en een ruim vrijwilligersbeleid voeren.

Daarbij is het essentieel dat de betrokkenen en vrijwilligers aan de hand van participatieve processen en methodieken centraal worden gesteld. Zeggenschap en

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

participatie zijn sleutelwoorden. De drempel om te participeren aan de activiteiten van het gemeenschapsforum moet zo laag mogelijk zijn: het gemeenschapsforum wil de sociale mix weerspiegelen en de participatie verbreden. Door het gemeenschapsforum open te laten, creëren de 22 gemeenschapscentra, die in zeer verschillende maatschappelijke contexten actief zijn, meer ruimte voor verschil en dus voor een werking op maat van de lokale realiteit. Het vernieuwende is dat het gemeenschapsforum wordt beschouwd als de motor van de werking, als een breed platform van de lokale gemeenschap, als een geheel van participatieve activiteiten. De strategie bepaling voor het gemeenschapsforum behoort tot de autonomie van ieder gemeenschapscentrum. De Raad van Bestuur is initiatiefnemer van deze activiteiten. De activiteiten worden ontwikkeld en ondersteund samen met en door de beroepskrachten. Het voortgangsrapport vermeldt de geleverde inspanningen en hun resultaat.

Deze verordening wijst aan respectievelijk vrijwilligers-bestuurders, die de Raad van Bestuur uitmaken, en de administratie, specifieke rollen toe.

De Raad van Bestuur van een vzw gemeenschapscentrum ontwikkelt, binnen haar doelstellingen, het inhoudelijk programma van het gemeenschapscentrum, formuleert strategische en operationele doelstellingen, en is verantwoordelijk voor de goede uitvoering van acties en programmering. De Raad van Bestuur bepaalt de inzet van de werkingsmiddelen die bestemd zijn voor de uitvoering van het lokaal programma. Het gebruik van de ter beschikking gestelde infrastructuur wordt geregeld in de convenanten die worden afgesloten met de vzw's Gemeenschapscentra. Aan het gemeenschapscentrum toegewezen beroepskrachten sturen het personeel aan, zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke ondersteuning en de professionaliteit van de uitvoering.

Het zakelijk en operationeel beheer van de gemeenschapscentra wil een stevig fundament zijn voor hun inhoudelijke werking, waarbij de lokale verantwoordelijken (beroepskrachten en vrijwilligers) zoveel mogelijk ontheven worden van beheerstaken om zich zoveel mogelijk op de hoofddoelstelling (gemeenschapsvorming) te kunnen concentreren.

Het beheer van de zakelijke processen wordt per proces expliciet toegewezen aan:

1. de lokale vzw's Gemeenschapscentra,
2. de algemene directies, of
3. de staf van de entiteit

Dit model gaat uit van het belang en de noodzaak van goed bestuur door vzw's en wil vrijwilligers-bestuurders ondersteunen en responsabiliseren. De staf van de entiteit begeleidt, ondersteunt en coördineert de inhoudelijke en zakelijke processen.

Artikel 12 en 13 behoeven geen verdere toelichting.

Hoofdstuk IV: SAMENWERKING

Artikel 14.

§ 1. Inhoudelijk bieden structurele samenwerkingsverbanden tussen meerdere gemeenschapscentra de mogelijkheid om de (groot)stedelijke realiteit te benaderen vanuit grotere gebieden. Reeds ontwikkelde omgevingsanalyses duiden op gemeenschappelijke kenmerken of opportuniteiten die de gemeentegrenzen overstijgen. Onvoldoende strategische inplanting van gemeenschapscentra, anomalieën ontstaan door arbitraire gemeentegrenzen, historische toevalligheden en (recente of verwachte)

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

stedelijke ontwikkelingen op vlak van bevolkingskenmerken, urbanisatie, mobiliteit en dergelijke kunnen op een grotere en efficiëntere schaal aangepakt worden.

Samenwerkingsverbanden tussen meerdere gemeenschapscentra zorgen voor inhoudelijke specialisatie en schaalvergroting, professionalisering, maar ook voor logistieke en infrastructurele efficiëntie.

Zakelijke efficiëntie wordt gerealiseerd door een gedifferentieerd zakelijk beheer, waarbij de lokale werkingen zoveel mogelijk ontheven worden van de structurele zakelijke en operationele dossiers en zich zoveel mogelijk op de hoofddoelstelling (gemeenschapsvorming) kunnen concentreren.

De lokale meerwaarde van samenwerkingsverbanden is groot: dankzij de gedeelde inzet van mensen en middelen hebben gemeenschapscentra in samenwerkingsverbanden een gevarieerder en kwalitatiever aanbod op het vlak van sociaal-cultureel werk en culturele en educatieve programmering.

Deze samenwerkingsverbanden ontstaan binnen de entiteit gemeenschapscentra, doorheen een participatief ontwikkelingsproces met betrokken vrijwilligers-bestuurders, beroepskrachten.

De staf van de entiteit begeleidt, ondersteunt en coördineert het hele proces.

§ 3. Deze paragraaf positioneert de staf van de entiteit binnen de entiteit gemeenschapscentra.

§ 4. Twee van de drie overlegfora, respectievelijk van vrijwilligers-bestuurders en van beroepskrachten werden ondertussen opgericht. Deze twee overlegorganen hebben als kernopdrachten: een klankbord- en signaalfunctie, strategische sturing (op een planmatige manier een gezamenlijke visie ontwikkelen) en visieontwikkeling over bovenlokale werking en over de verhouding tussen lokale en bovenlokale programmering. De functie van de gebruikersfora is het versterken van de klankbord- en signaalfunctie vanuit de gebruikers. Lokaal versmelten deze gebruikersfora zich met de activiteiten zoals ze onder de noemer van het gemeenschapsforum worden ontwikkeld. De overlegfora hebben tot doel inspraak en actieve participatie te versterken.

§ 5. De voorzitters van de vzw's Gemeenschapscentrum overleggen geregeld. Op initiatief van het bevoegd collegelid wordt minstens één keer per jaar een overleg georganiseerd.

Hoofdstuk V. OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 15 hoeft geen verdere toelichting.

Artikel 16.

§ 1. Om de continuïteit in de werking van de Vzw's Gemeenschapscentra te verzekeren wordt de huidige samenstelling van de bestuursorganen behouden tot de datum, zoals voorzien in de vorige verordening.

§ 2. Omdat het beleid van de gemeenschapscentra wordt afgestemd op de lokale beleidscyclus is er een overgangperiode nodig zodat de beleidsplannen van de gemeenschapscentra na 2018 dezelfde looptijd als het beleidsplan lokaal cultuurbeleid hebben.

Artikelen 17 en 18 behoeven geen verdere toelichting.

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

II. VERORDENING

Hoofdstuk 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. – Wettelijke basis

Deze verordening regelt een aangelegenheid, bedoeld in artikelen 127, 128, 135, 136, 163, 166 en 178 van de gecoördineerde grondwet.

Artikel 2. - Begripsverklaring

De volgende begrippen worden in deze verordening gebruikt in de volgende betekenis:

(a) Gemeenschapscentra

Gemeenschapscentra zijn brede lokale en pluralistische instellingen in het Brussels hoofdstedelijk gewest, die zich richten tot de Nederlandstaligen en tot diegenen die aansluiting zoeken bij de Vlaamse gemeenschap. Het zijn lokale ankerpunten van het Nederlandstalig gemeenschapsleven. De Vlaamse Gemeenschapscommissie is de erkennende overheid van deze centra, die een werking ontplooiën met het oog op gemeenschapsvorming, cultuurparticipatie en cultuurspreiding ten behoeve van de lokale bevolking en met bijzondere aandacht voor culturele diversiteit.

(b) vzw Gemeenschapscentrum

De vzw Gemeenschapscentrum is de vereniging die het lokale gemeenschapscentrum bestuurt in functie van de werking, zoals bepaald in het convenant dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie afsluit met elk van de vzw's Gemeenschapscentrum.

(c) Gemeenschapsforum

De verenigingen, organisaties, instellingen, initiatieven, projecten en burgers uit de lokale gemeenschap, die aan de hand van verschillende methodieken en werkvormen, aangepast aan de lokale realiteit, worden geraadpleegd en actief bij de werking van het gemeenschapscentrum worden betrokken. Hun bijdragen vormen de basis voor de lokale invulling van de missie en doelstellingen van het gemeenschapscentrum.

(d) Entiteit gemeenschapscentra

De entiteit Gemeenschapscentra bestaat uit de 22 gemeenschapscentra en de staf van de entiteit.

(e) Cultuurcentrum Brussel

Onder de noemer Cultuurcentrum Brussel ontwikkelt de entiteit gemeenschapscentra voor de bovenlokale werking een inhoudelijk programma.

(f) Lokaal cultuurbeleid

Het cultuurbeleid zoals bij decreet geregeld, wordt door de lokale partners (het gemeenschapscentrum, de bibliotheek en de gemeentelijke dienst Nederlandstalige Cultuur) ontwikkeld en uitgewerkt in het lokaal cultuurbeleidsplan. Het cultuurbeleidsplan bestaat minimaal uit een gemeenschappelijke deel, waarin de samenwerking tussen de lokale partners wordt beschreven.

(g) Gemeentelijk adviesorgaan voor cultuur

De gemeentelijke cultuurraad die het lokaal cultuurbeleidsplan adviseert.

(h) Werkjaar

Het werkjaar begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar.

(i) Beleidsplan

Het beleidsplan van het gemeenschapscentrum beschrijft de invulling van de hierna omschreven algemene doelstellingen en heeft een duur van zes jaar.

Artikel 3. - Doelstelling

Deze verordening heeft tot doel de relaties van de gemeenschapscentra met de lokale overheid en de erkennende overheid, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, alsmede hun samenhang, te organiseren zodat de doelstellingen van de

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

gemeenschapscentra harmonieus en efficiënt kunnen gerealiseerd worden binnen de Vlaamse decreet- en regelgeving.

Artikel 4.

Het College sluit ter uitvoering van deze verordening met elke vzw Gemeenschapscentrum een convenant af. In deze convenant wordt bepaald welke werking het gemeenschapscentrum in het kader van het Cultuurcentrum Brussel realiseert, en welke infrastructurele, personele en financiële middelen de Vlaamse Gemeenschapscommissie ter beschikking stelt. De wederzijdse rechten en plichten inzake het beheer van het gemeenschapscentrum worden hierin eveneens bepaald.

Hoofdstuk 2 HET GEMEENSCHAPSCENTRUM

Artikel 5. – Algemene doelstellingen.

§1 De Brusselse gemeenschapscentra realiseren samen Cultuurcentrum Brussel waarbij het sociaal-cultureel werk en het cultureel en educatief programma elkaar versterken.

§2 De gemeenschapscentra zijn sociaal-culturele organisaties die elk afzonderlijk en als geheel bijdragen aan de integrale leefkwaliteit in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Ze doen dit door een gemeenschapsvormende werking te ontplooiën op vlak van

- communicatie, onthaal en dienstverlening
- culturele participatie, animatie en spreiding
- educatie en permanente vorming

Vanuit een integrale benadering van de lokale gemeenschap creëren ze dwarsverbindingen tussen de verschillende beleidsdomeinen.

Zij werken omgevingsgericht en benutten hierbij de kansen en netwerken uit het lokale werkveld. De gemeenschapscentra kunnen zowel netwerkontwikkelaars als netwerkactoren zijn. Ze ontwikkelen een open en laagdrempelige werking gericht op het realiseren en ontwikkelen van kansen op ontmoeting.

De gemeenschapscentra ontwikkelen een strategie om de lokale gemeenschap optimaal bij hun werking te betrekken. Ze hebben hierbij bijzondere aandacht voor de diversiteit inherent aan de stedelijke context.

De cruciale rol van de vrijwilligers wordt hierbij verankerd.

§3 In het kader van Cultuurcentrum Brussel ontwikkelen de gemeenschapscentra samen op vlak van cultuurspreiding, culturele productie en educatie een programma met bovenlokale uitstraling. Elk gemeenschapscentrum draagt hiertoe bij rekening houdend met de beschikbare infrastructurele, personele en financiële middelen.

Artikel 6. – Het beleidsplan

§1 Het gemeenschapscentrum werkt op basis van de hierboven genoemde algemene doelstellingen een beleidsplan uit. De concrete modaliteiten voor het indienen van dit beleidsplan worden bepaald in het convenant, zoals vermeld in artikel 4 van deze verordening.

§2 In gemeenten met een lokaal cultuurbeleid wordt door de lokale partners (het gemeenschapscentrum, de bibliotheek en de gemeentelijke dienst Nederlandstalige Cultuur) een cultuurbeleidsplan ontwikkeld. Het cultuurbeleidsplan bestaat minimaal uit een gemeenschappelijke deel, waarin de samenwerking tussen de lokale partners wordt beschreven.

§3 Het gemeenschappelijke deel van het cultuurbeleidsplan maakt integraal deel uit van het beleidsplan van het gemeenschapscentrum.

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Hoofdstuk 3 DE VZW GEMEENSCHAPSCENTRUM

Artikel 7. -

Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie erkent elke vzw Gemeenschapscentrum als de vereniging die op basis van de gestelde missie en doelstellingen de sociaal-culturele werking van het gemeenschapscentrum realiseert, voor de periode bepaald in artikel 12, indien zij voldoet aan de hierna bepaalde voorwaarden:

1° Het gemeenschapscentrum ontwikkelt activiteiten in het kader van de missie, gemeenschappelijk programma en algemene doelstellingen zoals geformuleerd in artikel 5 van deze verordening.

Hiertoe zal elk werkjaar een inhoudelijk voortgangsrapport en een financiële afrekening, goedgekeurd door de algemene vergadering, waarvan de modaliteiten worden bepaald in het convenant, ingediend worden bij de administratie van het College.

2° De samenstelling van de vzw Gemeenschapscentrum is conform het artikel 9c (de zelfstandige vereniging van specialisten of gebruikers) van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact wordt toegepast.

3° De vzw Gemeenschapscentrum bestuurt het gemeenschapscentrum volgens de wederzijdse rechten en plichten zoals geformuleerd in het convenant dat het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ter uitvoering van deze verordening afsluit met de vzw Gemeenschapscentrum.

Artikel 8. -

De Algemene Vergadering van de vzw Gemeenschapscentrum wordt als volgt samengesteld:

§1 Vertegenwoordigers van sociaal-culturele verenigingen, organisaties en instellingen (privaatrechtelijke en publieke) zowel als privépersonen, die een actieve betrokkenheid kunnen aantonen binnen het werkgebied van het gemeenschapscentrum. Per vereniging, organisatie of instelling worden maximum twee personen afgevaardigd.

§2 Een afgevaardigde van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zetelt als waarnemer in de algemene vergadering.

§3 Een afgevaardigde van de administratie van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met name de Entiteitsverantwoordelijke van de entiteit Gemeenschapscentra, of zijn/haar delegatie, zetelt als waarnemer in de algemene vergadering

§4 Een afgevaardigde van het College van Burgemeester en Schepenen zetelt als waarnemer in de algemene vergadering.

Artikel 9. -

De vzw Gemeenschapscentrum is bij de samenstelling van haar Algemene Vergadering gebonden door de volgende bijkomende bepalingen:

§1 Het aantal privépersonen kan max. één derde bedragen van het aantal afgevaardigden van de sociaal-culturele verenigingen, organisaties en instellingen (privé en publiek).

§2 De leden van de Algemene Vergadering wonen bij voorkeur in het Brussels hoofdstedelijk gewest.

§3 Om te kunnen voldoen aan de voorwaarden van artikel 3 van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact, wordt gevraagd aan alle leden van de Algemene Vergadering dat zij zich uitspreken te behoren tot een ideologische of filosofische stekking, of dat zij zich niet tot een stekking wensen te bekennen.

§4 Alle leden van de Algemene Vergadering onderschrijven de missie, de doelstellingen en het gemeenschappelijk programma van het gemeenschapscentrum. Alle leden onderschrijven ook het verdraagzaamheidsprincipe dat inhoudt:

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

- Alle beginselen van de democratie en de grondwet na te leven en toe te passen.
 - Het samenwerkingsmodel tussen de verschillende gemeenschappen in het Brussels hoofdstedelijk gewest te ondersteunen.
 - Het harmonisch samenleven van de verschillende volkeren, rassen, culturen en godsdiensten binnen het Brussels hoofdstedelijk gewest te helpen bevorderen.
- Leden die via daden, woorden, handelingen of deelname aan publicaties kennelijk tegenstrijdig handelen met dit door hen ondertekend engagement, kunnen uit de vereniging gezet worden na een stemming waarbij het akkoord van twee derden van de aanwezige of vertegenwoordigde leden vereist is.
- §5 Binnen de Algemene Vergadering wordt de representativiteit van elke vereniging, organisatie, instelling en privépersoon die vraagt om toe te treden tot de algemene vergadering, onderzocht aan de hand van een algemene leidraad die de wijze waarop dit onderzoek verloopt, bepaalt.

Artikel 10. -

De Algemene Vergadering van de vzw Gemeenschapscentrum kiest een Raad van Bestuur van minimum 7 en maximum 15 effectieve leden, waarvan maximum 2/3 behorend tot hetzelfde geslacht.

De vzw Gemeenschapscentrum is bij haar samenstelling en bij de verkiezing van de functies in de Raad van Bestuur gebonden door de volgende bijkomende bepalingen:

1° De afgevaardigde van het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de afgevaardigde van de administratie van het College en de afgevaardigde van het College van Burgemeester en Schepenen, die als waarnemer zetelen in de algemene vergadering, zetelen ook als waarnemer in de Raad van Bestuur.

2° De functies van voorzitter, ondervoorzitter, secretaris en penningmeester kunnen slechts worden opgenomen in één vzw Gemeenschapscentrum. De functie van voorzitter en minstens één van de andere functies wordt opgenomen door inwoners van het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Artikel 11. -

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de inhoudelijke werking. Initiatieven onder de noemer "gemeenschapsforum" vervullen een bijzondere rol om het draagvlak te vergroten, de betrokkenheid te stimuleren en het vrijwilligerswerk te ontwikkelen.

Inbreng uit raadpleging, inspraak en participatie vormt mede de basis voor de inhoudelijke strategische keuzes die door de Raad van Bestuur worden bepaald. De Raad van Bestuur heeft in het bijzonder de opdracht aan te tonen dat de onder de noemer gemeenschapsforum georganiseerde initiatieven een neerslag vinden in het beleidsplan.

De Raad van Bestuur wordt hierbij ondersteund door de beroepskrachten.

Artikel 12. -

De vzw Gemeenschapscentrum wordt om de 6 jaar opnieuw samengesteld. Zij moet uiterlijk binnen de zes maanden na de installatie van een nieuwe gemeenteraad opnieuw erkend worden.

De vzw Gemeenschapscentrum zal daartoe een aanvraagdossier indienen bij de administratie van het College waarvan de modaliteiten worden bepaald in het convenant tussen de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de vzw Gemeenschapscentrum.

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Artikel 13. -

Binnen de perken van de begroting en volgens de voorwaarden bepaald in het convenant dat ter uitvoering van deze verordening wordt afgesloten tussen het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de vzw Gemeenschapscentrum, ontvangt elk erkende vzw Gemeenschapscentrum infrastructurele, personele en financiële middelen voor de werking van het gemeenschapscentrum.

Hoofdstuk 4 SAMENWERKING EN OVERLEG

Artikel 14. -

§1 Binnen de entiteit gemeenschapscentra worden doorheen een participatief ontwikkelingsproces met betrokken vrijwilligers-bestuurders en beroepskrachten, structurele samenwerkingsverbanden ontwikkeld tussen meerdere gemeenschapscentra.

§2 Doorheen een participatief ontwikkelingsproces met betrokken vrijwilligers-bestuurders en beroepskrachten worden er samenwerkingsverbanden ontwikkeld

- over de beleidsdomeinen heen,
- met de verschillende Brusselse gemeenschappen,
- over de gemeenschaps-, gewest- en landsgrenzen heen.

§3 De staf van de entiteit begeleidt, ondersteunt en coördineert de inhoudelijke en zakelijke processen.

§4 Binnen de entiteit functioneren drie overlegfora: vrijwilligers-bestuurders, beroepskrachten en gebruikers. Zij hebben een klankbord- en signaalfunctie. Vrijwilligers-bestuurders en beroepskrachten ontwikkelen een gezamenlijke visie, die als basis dient voor de strategie van de 22 gemeenschapscentra als geheel. Alle overlegfora hebben tot doel inspraak en actieve participatie te versterken.

§5 Het bevoegd collegelid roept minimaal één keer per jaar de voorzitters van de vzw's Gemeenschapscentrum voor overleg samen.

VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE

Hoofdstuk 5 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 15. -

De verordening nr. 02/11 van 22 mei 2003 houdende de erkenning van de gemeenschapsraden en van de vzw's Gemeenschapscentrum in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt opgeheven.

Volgende bepaling blijft behouden:

Het collegebesluit nr. 03/310 van 17 juli 2003 houdende de subsidieregeling voor de vzw's Gemeenschapscentrum in uitvoering van de verordening nr. 02/11 van 22 mei 2003 houdende de erkenning van de gemeenschapsraden en en subsidiëring van de vzw's Gemeenschapscentrum van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in afwachting van een nieuwe subsidieregeling in het kader van de convenant.

Artikel 16. -

§1 De vzw Gemeenschapscentrum behoudt de huidige samenstelling van de Algemene Vergadering en Raad van Bestuur tot 31 december 2014.

§2 De samenstelling, zoals bepaald in artikelen 8, 9 en 10 van deze verordening, is geldig tot 31 december 2018.

**VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE**

Artikel 17. -

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2013.

Artikel 18. -

Het College van de Vlaamse Gemeenschapscommissie zal ter uitvoering van deze verordening de nodige besluiten treffen.

Deze verordening wordt in het Belgisch Staatsblad bekend gemaakt

De Collegenleden,

Bruno DE LILLE

Brigitte GROUWELS

Guy VANHENGEL

**VLAAMSE
GEMEENS
CHAPSCO
MMISSIE**

